

[Prima Pagină](#) > ... > [Dreptul Familiei Și Succesiunea](#) > [Răspunderea Părintească - Încredințarea Copilului Și Dreptul de Vizită](#) > [Spain](#)

Răspunderea părintească - Încredințarea copilului și dreptul de vizită

Conținut furnizat de



European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)



1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

În dreptul spaniol, răspunderea părintească este, de obicei, denumită „*patria potestad*” (autoritate părintească). Aceasta constă în drepturile și obligațiile care le revin persoanelor fizice, în general părinților, sau persoanelor juridic însărcinate cu protecția minorilor prin efectul legii sau prin hotărâre judecătorească referitoare la persoana și bunurile unui minor.

Autoritatea părintească trebuie să fie întotdeauna exercitată în beneficiul copiilor, în conformitate cu personalitatea acestora și cu respectarea integrității lor fizice și psihologice. Aceasta include următoarele drepturi și obligații:

1. asigurarea supravegherii acestora, a prezenței fizice alături de aceștia, a hranei și educației lor, precum și a unei formări complete;
2. reprezentarea acestora și administrarea bunurilor lor;
3. stabilirea reședinței obișnuite a minorului, care poate fi modificată numai cu consimțământul ambilor părinți sau, în lipsa acestuia, printr-o autorizație judiciară.

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

Răspunderea părintească față de minori revine părinților.

În cazul în care părinții se separă, divorțează, se despart sau nu locuiesc împreună, toate drepturile și obligațiile de a lua decizii referitoare la minori, în ceea ce privește persoana și bunurile lor, revin ambilor părinți, cu excepția unor circumstanțe excepționale.

În cazul în care părinții locuiesc separat, autoritatea părintească va fi exercitată de către părintele cu care locuiește copilul. Cu toate acestea, pe baza unei cereri întemeiate adresate de celălalt părinte, instanța poate, în interesul copilului, să îi acorde solicitantului autoritatea părintească în comun cu celălalt părinte sau să împartă funcțiile inerente exercitării autorității părintești între cei doi părinți.

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea

părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?

În conformitate cu dreptul spaniol, în cazul neîndeplinirii sau a exercitării necorespunzătoare de către părinți a obligațiilor de protecție prevăzute de legislația privind îngrijirea minorilor, pot fi desemnate alte rude, persoane sau instituții care să exercite, sub supraveghere judiciară, răspunderea părintească asupra minorilor.

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

În cazul divorțului sau al separării părinților, răspunderea părintească poate fi stabilită:

- La cererea ambilor părinți, printr-un acord care reglementează încetarea relației (*convenio regulado*), care trebuie aprobat de instanțele judecătorești;
- printr-o hotărâre judecătorească, în cadrul unei proceduri contradictorii.

Răspunderea părintească ca instituție de protecție a minorilor revine ambilor părinți.

Modalitățile de îngrijire și de acordare a custodiei asupra minorilor pot fi rezumate după cum urmează:

- acordarea custodiei minorului doar unuia dintre părinți. Celălalt părinte va avea de obicei drept de vizită.
- acordarea custodiei comune, cu alternarea perioadelor în care minorii se află în grija unuia sau altuia dintre părinți.
- În mod excepțional, în funcție de circumstanțe și în interesul minorului, o instanță poate decide prin hotărâre judecătorească ca îngrijirea și custodia asupra minorului să fie acordate unei alte persoane, fie la propunerea părinților înșiși, fie direct prin decizia instanței.

În cazul în care administrația este cea căreia îi este acordată tutela minorului, această situație este menținută, custodia asupra minorului nefiind acordată niciunuia dintre părinți.

Sistemul specific de custodie este decis de la caz la caz, în conformitate cu interesele minorului.

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

Părinții care ajung la un acord cu privire la aspectele legate de răspunderea părintească trebuie să prezinte un acord semnat care reglementează încetarea relației și care trebuie să includă toate elementele convenite. În plus față de alte măsuri, acest acord trebuie să prevadă în mod expres următoarele:

- îngrijirea și custodia minorului;
- regimul de vizitare de către părinți;
- exercitarea răspunderii părintești;
- folosirea domiciliului familial;
- pensia alimentară pentru minor.

Acordul care reglementează încetarea relației se prezintă împreună cu cererea la instanța de prim grad de jurisdicție competentă. Acesta trebuie ratificată de părinți în instanță. Minorii vor fi audiați dacă acest lucru este considerat necesar, din oficiu sau la cererea procurorului, a părților, a membrilor echipei tehnice a instanței sau a minorului. După obținerea avizului procurorului, judecătorul examinează acordul.

Acordurile convenite de soți în vederea reglementării consecințelor anulării căsătoriei, separării sau divorțului trebuie aprobate de judecător, cu excepția cazului în care acestea aduc prejudicii copiilor. În cazul în care părțile propun un regim de vizitare și de comunicare între bunici și nepoți, judecătorul îl poate aproba, după o audiere a bunicii, în care aceștia își prezintă acordul.

Respingerea acordurilor trebuie motivată. În acest caz, soții trebuie să prezinte o nouă propunere în vederea aprobării de către judecător, dacă este cazul.

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

Medierea familială este cea mai bună măsură alternativă la hotărârea judecătorească pentru a ajunge la un acord între părinți.

Pentru a fi executorii, acordurile trebuie să fie întotdeauna aprobate printr-o hotărâre judecătorească.

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

Prin intermediul hotărârii, instanța trebuie să decidă asupra următoarelor aspecte în interesul copiilor minori, încercând să nu separe frații, dacă acest lucru este posibil, și după audierea acestora, în cazul în care au vârsta necesară:

- măsurile judiciare privind custodia și îngrijirea acordate unuia sau altuia dintre părinți sau ambilor părinți, precum și educația;
- regimul de vizitare de către părinți, fiind necesară indicarea duratei, modului și locului de comunicare între părinți și copii și de petrecere a timpului cu aceștia;
- în mod excepțional, acest drept de vizitare poate fi limitat sau suspendat în cazul apariției unor circumstanțe grave sau în cazul în care, în mod repetat, unul dintre părinți nu își îndeplinește în mod serios obligațiile care îi revin;
- acordarea autorității părintești și, după caz, dacă este necesar pentru copii, pronunțarea unei hotărâri cu privire la exercitarea parțială sau totală a autorității părintești de către unul dintre părinți, inclusiv privarea de această autoritate, în cazul în care există motive întemeiate;
- pensia alimentară, care trebuie să fie plătită de către fiecare părinte pentru a răspunde nevoilor copilului, ținând cont de situațiile economice ale părinților și adoptând măsurile necesare pentru a asigura caracterul efectiv al acesteia;
- atribuirea utilizării domiciliului familial și a obiectelor de uz curent, în cazurile în care nu există un acord între părinți, acordându-se prioritate soțului căruia i-a fost acordată custodia asupra copiilor minori.

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

Ca regulă generală, autoritatea părintească este exercitată în comun de ambii părinți. Prin urmare, ambii părinți au puterea de a decide și de a soluționa toate chestiunile referitoare la un minor, chiar dacă doar unuia dintre ei i-a fost acordată custodia acestuia.

În cazul unui dezacord între părinți asupra deciziilor care pot sau ar trebui să fie luate cu privire la copil, când nu este posibil să se ajungă la un acord, oricare dintre părinți poate sesiza instanța în vederea soluționării litigiului. Astfel de decizii se pot referi la aspecte legate de școlarizare și educație, cum ar fi alegerea unei școli sau a activităților extracurriculare, legate de îngrijirile de sănătate, cum ar fi alegerea unui medic, legate de considerații personale, cum ar fi alegerea prenumelui sau a religiei, sau legate de reședință, cum ar fi locul sau țara în care să trăiască copiii etc.

După audierea ambilor părinți și a copilului, în cazul în care acesta are discernământ, judecătorul va atribui competențele decizionale unuia dintre părinți. În cazul în care dezacordurile sunt recurente sau dacă apare un alt motiv care împiedică grav exercitarea răspunderii părintești, judecătorul poate să atribuie competențele decizionale, în totalitate sau în parte, unuia dintre părinți. Acesta poate, de asemenea, să repartizeze sarcinile între ei. Toate aceste măsuri pot fi adoptate pe o perioadă de maximum doi ani.

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

În cazul în care custodia unui copil este încredințată în comun ambilor părinți, în practică, cei doi părinți își asumă pe rând sarcinile privind îngrijirea zilnică și supravegherea directă a copilului. Ei exercită aceste funcții pe perioade determinate în prealabil. Modalitățile de custodie comună pot varia; practica obișnuită constă în alternarea săptămânilor sau partajarea zilelor săptămânii, cu alternarea weekendurilor între părinți.

Toate perioadele de vacanță sunt împărțite între ambii părinți.

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

În procedurile de separare sau divorț de comun acord, instanța competentă este cea de prim grad de jurisdicție în a cărei rază teritorială se află ultimul domiciliul conjugal comun sau domiciliul oricăruia dintre solicitanți.

În procedura contencioasă este competentă instanța de prim grad de jurisdicție în a cărei rază teritorială este situat domiciliul conjugal. În cazul în care părinții locuiesc în localități diferite, reclamantul poate alege între instanța de la reședința pârâtului și cea de la reședința minorului.

Persoanele care nu au o adresă sau reședință fixă pot fi acționate în justiție în locul în care se află la momentul respectiv sau în locul ultimei lor reședințe, la alegerea reclamantului; în cazul în care competența nu poate fi stabilită, aceasta revine instanței de la locul de domiciliu al reclamantului.

În cadrul procedurilor care privesc numai îngrijirea, încredințarea și întreținerea copiilor minori, în care părinții nu sunt căsătoriți unul cu celălalt, instanța de prim grad de jurisdicție competentă este cea din locul în care se află ultima reședință comună a părinților. În cazul în care părinții locuiesc în circumscripții teritoriale diferite, reclamantul poate alege între instanța din zona de reședință a pârâtului și cea din zona de reședință a minorului.

Trebuie anexate cererii o certificare a înregistrării căsătoriei la registrul civil și, după caz, certificatele de naștere ale oricărui copil, împreună cu documentul sau documentele pe care soțul/soția își poate întemeia drepturile. În cazul în care se solicită măsuri privind împărțirea bunurilor, reclamantul trebuie să furnizeze documentele aflate în posesia sa care să permită evaluarea situației financiare a soților și, după caz, a copiilor, cum ar fi declarații fiscale, fișe de salariu, declarații bancare, acte de proprietate sau certificate de înregistrare.

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

Procedurile aplicabile în aceste cazuri sunt următoarele:

În cazurile în care există un acord între părți, procedura de acord amiabil, instituită prin articolul 777 din Legea privind procedura civilă (*Ley de Enjuiciamiento Civil*), pentru separarea, divorțul și adoptarea de măsuri definitive privind îngrijirea, custodia și întreținerea copiilor minori în absența căsătoriei;

În cazul în care nu există un acord între părți, procedura contradictorie reglementată de articolele 770 și 774 din Legea privind procedura civilă, care se aplică, de asemenea, procedurilor de dreptul familiei și procedurilor referitoare la minori, atunci când părinții nu sunt căsătoriți unul cu altul.

În cazuri urgente, se poate solicita adoptarea de măsuri în conformitate cu următoarea procedură:

măsuri provizorii înainte de depunerea cererii de anulare, de separare, de divorț sau în cadrul unei proceduri referitoare la îngrijirea și custodia asupra copiilor minori și pensia alimentară. Acest lucru este reglementat de articolele 771 și 772 din Codul de procedură civilă;

Se prevede în mod expres că, în cazul în care există motive de a acționa de urgență, măsurile pot fi adoptate

imediat în aceeași zi și în scopurile prevăzute la articolul 102 din Codul civil (*Código Civil*):

măsurii provizorii care decurg din acceptarea cererii de proceduri matrimoniale sau de proceduri referitoare la minori, la fel ca în cazurile anterioare. Acest lucru este prevăzut la articolul 773 din Legea privind procedura civilă.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

Se poate obține asistență judiciară totală sau parțială, cu condiția prezentării unor dovezi cu privire la respectarea cerințelor privind dreptul la asistență judiciară, potrivit Legii privind asistența judiciară gratuită (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*). (a se vedea „*Asistența judiciară - Spania*”).

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

Pentru a afla ce hotărâri pot fi contestate, trebuie să se facă o distincție între toate hotărârile posibile în materie de răspundere părintească, și anume: Astfel:

- toate hotărârile din procedurile contradictorii pot face obiectul unei căi de atac în fața unei instanței provinciale (*Audiencia Provincial*);
- hotărârile luate în cadrul unor proceduri de comun acord pot fi, de asemenea, contestate în fața instanței provinciale (*Audiencia Provincial*), atunci când se convine asupra unei măsuri care diferă de termenii acordului care reglementează încetarea relației.

Legea nu prevede nicio cale de atac împotriva deciziilor privind măsurile provizorii sau măsurile provizorii prealabile sau a deciziilor referitoare la exercitarea autorității părintești.

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

În cazurile în care hotărârile judecătorești privind răspunderea părintească nu sunt respectate în mod voluntar, poate fi depusă o cerere la instanța de prim grad de jurisdicție care le-a emis, prin depunerea unei cereri de executare a măsurii sau a măsurilor care nu sunt respectate.

Trebuie să fie identificate hotărârea judecătorească sau decizia a cărei executare este solicitată, precum și persoana împotriva căreia se cere executarea.

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

Hotărârile pronunțate într-un stat membru cu privire la exercitarea răspunderii părintești în procedurile matrimoniale referitoare la un copil provenit din relație, care sunt executorii în statul membru respectiv și au fost notificate, sunt recunoscute în Spania, la solicitarea oricăreia dintre părțile interesate, fără să fie necesară recurgerea la proceduri speciale, în temeiul dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești. Acest regulament se aplică hotărârilor pronunțate în cadrul acțiunilor judiciare intentate, actelor autentice întocmite sau înregistrate în mod oficial și acordurilor care au devenit executorii în statul membru în care au fost încheiate înainte de 1 august 2022. După această dată, se va aplica Regulamentul (UE) 2019/1111 din 25 iunie 2019.

Pentru a cere executarea, se depune o acțiune la instanța de la locul în care se află minorul și unde se solicită executarea. Se depune și o copie a hotărârii care întrunește toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale, în conformitate cu formularul-tip prevăzut în anexa V. Este necesară prezența unui avocat și a unui reprezentant judiciar („procurador”).

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii și executării unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În Spania, pentru a se opune recunoașterii unei hotărâri privind răspunderea părintească adoptată de un alt stat membru, partea în cauză trebuie să se adreseze instanței de prim grad de jurisdicție la care a fost depusă cererea de recunoaștere și să invoce existența unuia dintre motivele de nerecunoaștere prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 și, în timp util, existența unuia dintre motivele de nerecunoaștere recunoscute în Regulamentul 2019/1111.

Motivele care pot fi invocate în prezent sunt:

1. în cazul în care recunoașterea contravine în mod evident ordinii publice din statul membru în care se invocă aceasta, luând în considerare interesul superior al copilului;
2. în cazul în care actul de inițiere a procedurii sau un act echivalent nu a fost notificat sau comunicat în timp util persoanei vizate, care nu s-a prezentat, astfel încât aceasta să își poată pregăti apărarea, cu excepția cazului în care se constată că respectiva persoană a acceptat hotărârea într-un mod neechivoc;
3. la solicitarea oricărei persoane care susține că hotărârea se opune exercitării răspunderii sale părintești, în cazul în care hotărârea a fost pronunțată fără ca această persoană să fi avut posibilitatea de a fi ascultată;
4. în cazul și în măsura în care aceasta este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată ulterior în materia răspunderii părintești în statul membru în care se invocă recunoașterea;
5. în cazul și în măsura în care aceasta este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată ulterior în materia răspunderii părintești într-un alt stat membru sau în statul terț în care copilul își are reședința obișnuită, cu condiția ca hotărârea ulterioară să îndeplinească condițiile necesare recunoașterii sale în statul membru în care se invocă recunoașterea sau
6. în cazul în care nu a fost respectată procedura prevăzută la articolul 82.

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

Legislația aplicabilă este cea a reședinței obișnuite a copilului, în conformitate cu Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor.

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

Ultima actualizare: 12/03/2026

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.